

ЗӨСҮТ-ИЙН БИОҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ЛАБОРАТОРТ ҮЙЛДВЭРЛЭЖ БУЙ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ АНГИЛАЛ

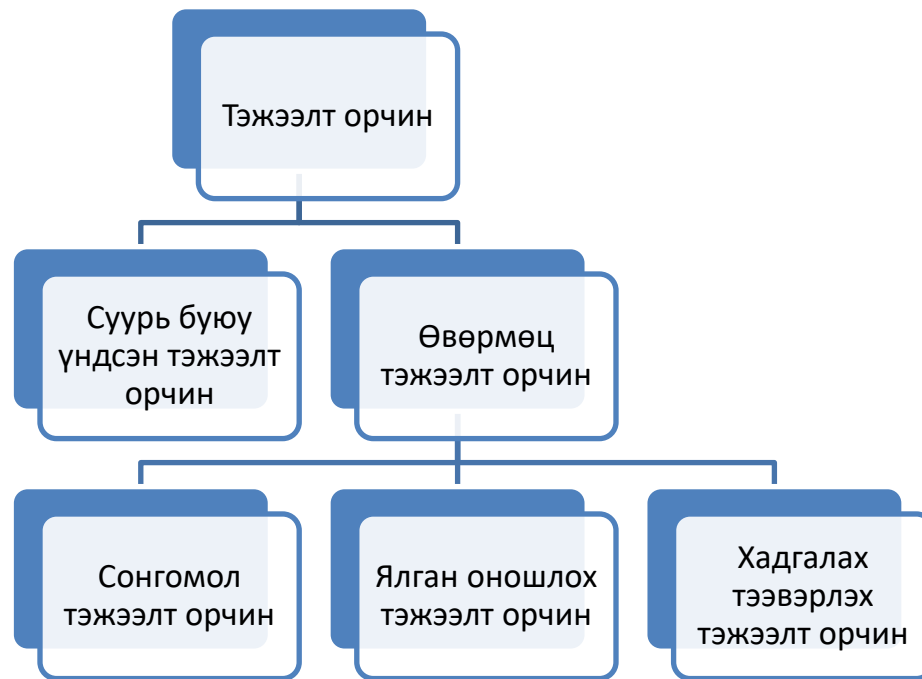
2015.10.28.

1. Үндэслэл

БҮЛ нь үүсэн байгуулагдаж тэжээлт орчин, био бэлдмэл, будаг урвалж бэлтгэн нийлүүлж ирсэн цагаас эхлэн одоог хүртэл тэжээлт орчны батлагдсан ангилалгүй явсаар ирсэн. Тэжээлт орчныг одоогоор хэрэглээ болон бэлтгэх арга технологиос хамаараад үндсэн болон ялган оношлох тэжээлт орчин гэж хоёр ангилан хэрэглэж байна. Энэ нь олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн эсэх болон ангилалыг гаргасан эзэн тодорхойгүй, мөн сүүлийн үеийн шинээр хийж буй зарим тэжээлт орчныг шууд хамруулахад тохиромжгүй байгаа зэрэг шалтгааны улмаас тэжээлт орчныг шинээр ангилан батлуулах шаардлага тулгараад байна. Түүнчлэн тэжээлт орчныг нэгдсэн ангилалд оруулж тэрхүү ангилалын дагуу тэжээлт орчны чанарын хяналтын стандарт боловсруулан батлуулах шаардлагатай байна.

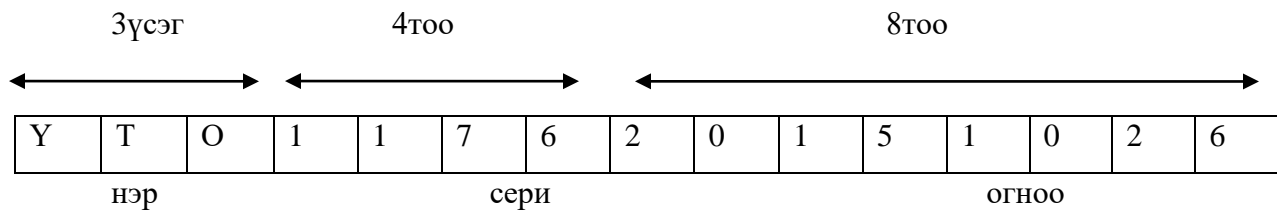
2. Тэжээлт орчны ангилал

Бид олон улсад тэжээлт орчныг хэрхэн ангилж буйг судалсаны үндсэн дээр ОХУ-ын анагаах ухааны доктор М.С Поляк, биологийн ухааны доктор В.И Сухаревич, М.Э Сухаревич нарын эрдэмтэдийн гаргасан ангилалаар (Санкт Петербург хот, 2002 он) ангилах нь манайд нэн тохиромжтой гэж үзэж байна. Дараах байдлаар ангилна:

1. Суурь буюу үндсэн тэжээлт орчин гэдэг нь өвөрмөц тэжээлт орчнуудыг бэлтгэх үндэс нь болдог бөгөөд олон төрлийн микроорганизмын өсөлт ургалтыг дэмждэг тэжээлт орчин юм.
2. Сонгомол тэжээлт орчин гэдэг нь зөвхөн нэг төрлийн бичил биетний өсөлт ургалтыг хангахад зориулагдсан байдаг. Үүнд цөс, азид натри, теллурид кали, антибиотик гэх мэт нэмэлт бодис нэмж бусад төрлийн бичил биетний өсөлтийг дарангуйлдаг.
3. Ялган оношлох тэжээлт орчин гэдэг нь нэг төрлийн бичил биетнийг нөгөөгөөс нь ферментийн идэвхиэр нь ялгадаг. Энэ төрлийн тэжээлт орчинд сахар, аминхүчил зэрэг нэмэлт бодис нэмж бичил биетнүүдийг биохимийн шинж чанараар нь ялган оношлодог.
4. Тээвэрлэх тэжээлт орчин нь сорьцийг лабораторт авч ирж суулгалт хийх хүртэл тухайн бичил биетний амьдрах чадварыг хадгалж, бусад бичил биетнүүдийг давамгайлан ургахаас хамгаалах үүрэгтэй. Хадгалах тэжээлт орчин нь бичил биетний амьдрах чадвараа удаан хугацаанд хадгалахад зориулсан тэжээлт орчин юм.

3. Тэжээлт орчныг ангилалын дагуу дугаарлах загвар

№	1. Үндсэн тэжээлт орчин
1	Blood agar base
2	Nutrient agar
3	Nutrient broth
4	Мартейны үндсэн уусмал
5	Мартейны шөл
6	Мартейны хагас шингэн агар - 0.7%
7	Мартейны хагас шингэн агар - 0.3%
8	Мартейны агар (тарваган тахал)
9	Мартейны агар (холер)
10	Махны ус
11	Мах пептоны шөл
12	Мах пептоны хагас шингэн агар - 0.2%
13	Мах пептоны хагас шингэн агар - 0.3%
14	Мах пептоны хагас шингэн агар - 0.7%
15	Мах пептоны агар
16	Мах пептон элэгний шөл (Китт-Тароцийн орчин)
17	Пептоны ус-1%
18	Пептоны ус-10%
19	Сабурогийн үндсэн уусмал
20	Хоттингерийн үндсэн уусмал
21	Хоттингерийн шөл
22	Хоттингерийн хагас шингэн агар - 0.15%
23	Хоттингерийн хагас шингэн агар - 0.3%
24	Хоттингерийн хагас шингэн агар - 0.7%
25	Хоттингерийн агар
26	Шүлтлэг шөл
27	Шүлтлэг агар
28	Элэгний ус
29	Элэгний шөл
30	Элэгний агар

2. Өвөрмөц тэжээлт орчин	
2а. Сонгомол тэжээлт орчин	
1	Anaerobic agar
2	Bacillus cereus agar
3	Brilliance Bacillus cereus agar
4	Brain Heart infusion agar
5	Burkholderia Cepacia agar base
6	Fastidious anaerobe agar
7	FLETCHR Leptospira hiveg medium
8	GC agar
9	Hi Crome Listeria agar modified
10	Leptospira medium
11	Listeria selective agar

12	OXFORD agar
13	PALCAM listeria selective agar
14	PLET agar
15	Pseudomanas selective agar (CN agar base)
16	Pseudomanas agar
17	Salmonella shigella agar
18	Staphylococcus Hi Veg agar
19	Streptococcus selection agar
20	TCBS agar
21	Vibrio agar
22	Yersinia isolation agar
23	10%-ийн адууны ийлдэс + бензилпенициллинтэй МПШөл (0.05 нэгж/мл)
24	10%-ийн адууны ийлдэс + бензилпенициллинтэй МПШөл (0.5 нэгж/мл)
25	20%-ийн адууны ийлдэс + бензилпенициллинтэй МПШөл (0.05 нэгж/мл)
26	20%-ийн адууны ийлдэс + бензилпенициллинтэй МПШөл (0.5 нэгж/мл)
27	20%-ийн адууны ийлдэстэй МПШөл
28	Бензилпенициллинтэй агар (0.05 нэгж/мл)
29	Бензилпенициллинтэй агар (0.5 нэгж/мл)
30	Бензилпенициллинтэй агар (5 нэгж/мл)
31	Бензилпенициллинтэй агар (10 нэгж/мл)
32	Бензилпенициллинтэй МПШөл (20 нэгж/мл)
33	Бензилпенициллинтэй агар (50 нэгж/мл)
34	Бессоновын өлөн агар
35	Бруцеллэз үүсгэгчийг илрүүлэх шөл
36	Вильсон-Блерийн орчин
37	Дрожевкины өндөгтэй шингэн орчин
38	Задалсан цус
39	KNO ₃ -тай Мах пептоны шөл
40	KNO ₃ -тай Хоттингерийн шөл
41	Конго улаан, хурган чихний хүчилтэй агар
42	Коробковын орчин
43	Кортгофийн орчин
44	Лакмус, сүүтэй орчин
45	Лакмустай сийвэн
46	Лихийн орчин
47	Мак-Кой орчин
48	Мочевинтой орчин
49	Ийлдэстэй агар
50	Ийлдэстэй МПШөл - 5%
51	Ийлдэстэй Хоттингерийн шөл - 10%
52	Натри хлортой мах пептоны агар -10%
53	Натри хлортой мах пептоны шөл - 10%
54	6.5%-ийн Натри хлор, 10%-ийн сүүтэй МПШөл
55	0.7%-ийн Натри хлор + 10%-ийн сүүтэй МПАгар

56	Нитриттэй шөл
57	Полимексинтэй МПАгар
58	Полимексин + 5%-ийн цустай МПАгар
59	Сабурогийн тэжээлт орчин
60	Селениттэй шөл
61	Сийвэн (1:10)
62	Сийвэн (1:5)
63	Содтой Хоттингерийн агар-1 %
64	Сүү, давс, хурган чихний хүчилтэй орчин
65	Сүү, давстай орчин
66	Сүү, давстай Петровын орчин
67	Сүүтэй орчин
68	Тиогликолат натригтай шөл
69	Тиогликолаттай орчин
70	Тиоглюконат натригтай орчин
71	Тиосульфит натри + цөс + сахарозтой агар
72	Тосгүйжүүлсэн сүүтэй орчин
73	Туулайн ийлдэс
74	Туулайн цустай хоттингерын агар -3%
75	Туулайн цустай МПАгар - 5%
76	Туулайн цусны угаасан эритроцит
77	Хонины цустай хоттингерын агар -3%
78	Хонины цустай МПАгар - 5%
79	Хулгана тахлын сонгодог тэжээлт орчин
80	Хөдөлгөөн, индол, орнитин тодорхойлох орчин
81	Цейслерийн цустай агар
82	Цөстэй шөл
83	Цөстэй шөл - 10%
84	Цөстэй шөл -20%
85	Цөстэй шөл - 40%
86	1%-ийн цус + бензилпенициллинтэй хоттингерийн агар (0.05 нэгж/мл)
87	1%-ийн цус + бензилпенициллинтэй Хоттингерийн агар (0.5 нэгж/мл)
88	1%-ийн цус + бензилпенициллинтэй хоттингерийн агар (5 нэгж/мл)
89	1%-ийн цус + бензилпенициллинтэй хоттингерийн агар (10 нэгж/мл)
90	Цустай хоттингерийн агар - 1%
91	Цустай хоттингерийн агар - 7%
92	Уленгутын орчин
93	Үршил (спор) үүсэлтийг тодорхойлох орчин
94	Фенолфталеин фосфат натригтай агар
95	Фруктозтой орчин
96	Чапекийн орчин

26. Ялган оношлох тэжээлт орчин

1	B.C.G-Dextrose Hi veg agar
2	Bismuth sulfite agar

3	Bromocresol purple broth
4	Christensens agar (Urea agar)
5	CITA
6	Cystein heart agar
7	Endo agar base
8	FTA Hemagglutination buffer
9	Kligler iron agar
10	LB agar
11	LB- broth
12	LB agar 0.7%
13	Liquid agar
14	MacCoy's 5A medium
15	MacConkey agar
16	MacConkey broth (neutral red)
17	Moeller Decarboxylase broth (arginine)
18	Moeller Decarboxylase broth (ornitine)
19	Moeller Decarboxylase broth (lysine)
20	Milis Salivarius agar
21	Mueller -Hinton agar
22	Peptone water
23	Phenolphtalein phosphate agar
24	Plate Count agar
25	Selenitova poda
26	Simmons citrate agar
27	Sulfite agar
28	Thioglycollate medium
29	Тryptcase soy broth
30	Tryptic Soy agar
31	Violet red Bil Glucose agar without Lactose (VRBL)
32	Violet red bile agar
33	Адониттой орчин
34	Арганинтай хоттингерийн шөл-0.1%
35	Аргининтай орчин
36	Аргинин, лейцинтэй орчин
37	Аргинин, фенилаланинтай орчин
38	Аспаргинтай орчин
39	Аспаргины хүчилтэй орчин
40	Аланинтай орчин Анциферовын орчин
41	Арабинозтой Касаткины орчин -1 %
42	Арабиноз, рамноз, глицеринтэй Касаткины орчин - 2%
43	Арабинозтой орчин
44	Бергер кружинский орчин
45	Бикарбонат натритай орчин
46	Бруцеллэз агар
47	Бруцеллэз агар (5%-ийн адууны цустай)
48	Вагацума агар
49	Валинтай орчин
50	Галактозтой орчин

51	Генцианвиолеттэй Хоттингерийн агар
52	ГКИ тэжээлт орчин
53	Гистидинтай орчин
54	Гиссийн орчин
55	5%-ийн Глицеринтэй, 5%-ийн глюкозтой МПШөл
56	Глицеринтэй Касаткины орчин - 2%
57	5%-ийн Глицеринтэй мах пептоны хагас шингэн агар - 0.3%
58	Глицеринтэй МПАгар - 5%
59	Глицеринтэй МПШөл - 5%
60	Глицеринтэй МПШөл - 76%
61	Глицинтэй орчин
62	0.1%-ийн Глюкоз + 10%-ийн адууны ийлдэстэй МПАгар
63	Глюкоз, глицеринтэй МПАгар
64	Глюкоз, глицеринтэй элэгтэй агар
65	Глюкозтой Касаткины орчин -2%
66	Глюкозтой мах пептоны шөл - 0.5%
67	Глюкозтой мах пептоны шөл - 1%
68	Глюкозтой МПАгар -1 %
69	Глюкозтой МПШөл - 5%
70	Глюкозтой Хоттингерийн шөл -1 %
71	Глютаминтай орчин
72	Глютамын хүчилтэй орчин
73	Глицеринтэй орчин
74	Глицеринтэй ташуу агар
75	Глюкозтой орчин
76	Гурван сахар, төмөртэй орчин (ГСТО)
77	Декстринтэй орчин
78	Джексон берроузын тэжээлт орчин
79	Джексон берроузын үндсэн орчин
80	Дульциттай орчин
81	Желатинтай МПШ - 12%
82	Изoleyцинтэй орчин
83	Инозиттой орчин
84	Инулинтай орчин
85	Исэлдүүлэх ферментлэх сорилын тэжээлт орчин
86	ИТО
87	Карбоксилгүйжүүлэх шөл
88	Кесслерийн орчин
89	Кларкын шөл
90	Клиглер агар
91	Клодницкийн орчин
92	Кодамын орчин
93	Крахмалтай Касаткины орчин -1 %
94	Ксилозтой Касаткины орчин -1 %
95	Кристенсений орчин
96	Ксилозтой орчин

97	Лактозтой орчин
98	Лактоз, сахарозтой орчин
99	Левулёзтой орчин
100	Левиний орчин
101	Лейцинтэй хоттингерийн шөл
102	Лейцинтэй орчин
103	Лейцин, арганин, цистейнтэй орчин
104	Леффлерийн орчин
105	Лихийн орчин
106	Макконг агар
107	Макконг шөл
108	Мальтозтой орчин
109	Маннитол, давстай орчин
110	Манниттай орчин
111	Маннозтой орчин
112	Масляны орчин
113	Минималъ тэжээлт орчин
114	Минималийн үндсэн орчин
115	Мелибиозтой орчин
116	Метилен улаан фөгес-Проскауэрийн шөл
117	Метионинтой орчин
118	Метионин, лейцинтэй орчин
119	Метионин, арганинтай орчин
120	Метионин, цистейнтэй орчин
121	Метионин, цистейн лейцинтэй орчин
122	Метионин, цистейн арганинтай орчин
123	Метионинтой, цистейнтэй арганин лейцинтэй орчин
124	Монсурын орчин
125	Нүүрс устай шөл
126	Орнитинтэй орчин
127	Өндөгтэй шингэн орчин
128	Өндөг давстай орчин
129	Пептоны ус - 0.1%
130	Пешковын орчин
131	Плоскиревийн орчин
132	Пролинтой орчин
133	Рамнозтой орчин
134	Рамнозтой Касаткины орчин - 2%
135	Раффинозтой орчин
136	Ресселийн орчин
137	Рибиозтой орчин
138	Салицинтэй орчин
139	Сахарозтой орчин
140	Салицинтай Касаткины орчин-1 %
141	Сахароз, желатинтай орчин
142	Сахарозтой Касаткины орчин - 2%
143	Сахарозтой Мах пептоны агар -2%

144	Серинтэй орчин
145	Симмонсын орчин
146	Сорбиттой орчин
147	Шоколад агар
148	Тартарат агар
149	Теллурид калитай 1%-ийн пептоны ус
150	Тейер-Мартены агар
151	Трегалозтой орчин
152	Төмстэй орчин
153	Триптофантай агар
154	Триптофантай орчин
155	Терионинтой орчин
156	Триптоны ус
157	Триозинтой орчин
158	Трегалозтой Касаткины орчин -2%
159	Туманский агар
160	Тэтгэгчтэй хоттингерийн шөл
161	Хагас шингэн орчин
162	Универсаль өнгөт тэжээлт орчин
163	Фалькоу орчин
164	Фогес - Проскауэрийн орчин
165	Фруктозтой орчин
166	Фенилаланинтай агар
167	Фенилаланинтай хоттингерийн шөл-0.1%
168	Фенилаланинтай орчин
169	Фенилаланин, арганин, лейцин, метионинтой орчин
170	Фенилаланин, метионин, цистейн, лейцинтэй орчин
171	Фенилаланин, метионин, цистейн, арганинтай орчин
172	Фенилаланин, цистейн, лейцин, арганинтай орчин
173	Фенилаланин, метионин, лейцин, арганин, цистейнтэй орчин
174	Фенилаланин, метионинтой орчин
175	Фенилаланин, цистейнтэй орчин
176	Фенилаланин, лейцинтэй орчин
177	Фенилаланин, цистейн, лейцинтэй орчин
178	Фенилаланин, цистейн, метионинтой орчин
179	Фенилаланин, метионин, лейцинтэй орчин
180	Фенилаланин, лейцин, арганинтай орчин
181	Фенилаланин, метионин, арганинтай орчин
182	Ферэнсисийн орчин
183	Хоёр сахар, төмөртэй орчин (ХСТО)
184	Хью-Лейфсоны орчин
185	Хигучи-Смитийн орчин
186	Цардуултай орчин
187	ЦДС тэжээлт орчин
188	Целлибиозтой орчин

189	Целлюлозтой орчин
190	Цистейнтэй орчин
191	Цистейнтэй хоттингерийн шөл - 0.1%
192	Цистейн, лейцинтэй орчин
193	Цистейн, арганинтай орчин
194	Цистинтэй орчин
195	Цитрулинтай агар
196	Эскулинтай орчин
197	Эскулинтэй шөл
198	Эшдауны орчин
2в. Хадгалах, тээвэрлэх тэжээлт орчин	
1	Amies transport medium with charcoal
2	Vile peptone transport medium
3	Вирус тээвэрлэх орчин
4	Глицеринтэй шар буурцгийн шөл - 10%
5	Зөөвөрлөх орчин
6	Парафин, вазелинтай орчин -10%
7	Кэри-Блэйрийн зөөвөрлөх орчин
8	Тээвэрлэх хагас шингэн орчин
9	Тээвэрлэх шингэн орчин
10	Хэнскийн орчин

3. Будаг урвалж уусмал

1	Азопирам Д-ийн спиртэн уусмал - 0.5%
2	Азопирам Д-ийн спиртэн уусмал - 1%
3	Азопирам Д-ийн сорилын уусмалууд
4	Альсверийн шингэн
5	Амидопирины спиртэн уусмал - 0.5%
6	Амидопирины сорилын уусмалууд
7	Андредын индикатор
8	Ариун нэрмэл ус
9	Аскорбины хүчлийн усан уусмал - 1%
10	Аскорбины хүчлийн усан уусмал - 2%
11	Арганины 0.1%-ийн усан уусмал
12	Арганины 0.15%-ийн усан уусмал
13	Арганины 0.4%-ийн усан уусмал
14	Бензидины усан уусмал - 1%
15	Бензилпенициллиний уусмал (0.5 нэгж/мл)
16	Бензилпенициллиний уусмал (10 нэгж/мл)
17	Бензилпенициллиний (1000 нэгж/мл)
18	Бензилпенициллиний уусмал (5 нэгж/мл)
19	Бензилпенициллиний уусмал (50 нэгж/мл)
20	Бензилпенициллиний уусмал (500 нэгж/мл)
21	Бензилпенициллиний уусмал (1000 нэгж/мл)
22	Бензилпенициллиний уусмал (5000 нэгж/мл)
23	Бензилпенициллиний уусмал (250.000 нэгж/мл)
24	Бикарбонат натрийн усан уусмал - 1%
25	Бикарбонат натрийн усан уусмал - 2%
26	Бикарбонат натрийн усан уусмал - 7%

27	Бикарбонат натрийн усан уусмал - 10%
28	Бихромат калийн усан уусмал - 5%
29	Борын хүчлийн усан уусмал - 3%-ийн усан уусмал
30	Борын хүчлийн усан уусмал - 2%-ийн усан уусмал
31	Бриллиант ногооны усан уусмал -1%
32	Бромкрезол пурпурын уусмал - 1.6%
33	Бромкрезол улааны уусмал - 1%
34	Бромтимол хөхийн спирт - усан уусмал - 0.1%
35	Бромтимол хөхийн спирт - усан уусмал - 0.15%
36	Бромтимол хөхийн спирт - усан уусмал - 0.16%
37	Бромтимол хөхийн спирт - усан уусмал - 0.2%
38	Бромтимол хөхийн спирт - усан уусмал - 0.4%
39	Бромтимол хөхийн спирт - усан уусмал - 1%
40	Бромтимол хөхийн спирт - усан уусмал - 1.5%
41	Бромтимол хөхийн спирт - усан уусмал - 1.6%
42	Бромтимол хөхийн ажлын уусмал
43	Бромтимол хөхийн индикатор
44	Бромтимол хөхийн спиртэн ханасан уусмал
45	Валины усан уусмал 0.96%
46	Везувины будаг
47	Вейсоны будаг
48	Висмут аммони цитратын усан уусмал - 10%
49	Гар ариутгах уусмал №1
50	Гар ариутгах уусмал №2
51	Галактозын усан уусмал - 20%
52	Гентамициний уусмал
53	Гентамицины ажлын уусмал
54	Генцианвиолейтын ажлын уусмал (1:1000)
55	Генцианвиолейтын усан уусмал (1:4000)
56	Генцианвиолейтын усан уусмал (1:5000)
57	Генцианвиолейтын усан уусмал (1:200000)
58	Генцианвиолейтын спирт - усан уусмал - 0.05%
59	Генцианвиолейтын спирт - усан уусмал - 1%
60	Генцианвиолейтын спирт- усан уусмал - 2%
61	Генцианвиолейтын спирт- усан уусмал - 3%
62	Генцианвиолейтын усан уусмал
63	Генцианвиолейтын спиртэн ханасан уусмал
64	Герлихийн будаг
65	Гидрохлоридын усан уусмал - 1%
66	Гимз-Романовскийн ажлын уусмал
67	Гимз-Романовскийн спиртэн ханасан уусмал
68	Гимзийн 3%-ийн уусмал
69	Глицины 1%-ийн усан уусмал
70	Глицерин, желатины холимог
71	Глицерины усан уусмал - 5%
72	Глицерины усан уусмал - 50%
73	Глицерины буфер
74	Глюкозын усан уусмал - 1%

75	Глюкозын усан уусмал - 3%
76	Глюкозын усан уусмал - 5%
77	Глюкозын усан уусмал -10%
78	Глюкозын усан уусмал - 20%
79	Гриссийн урвалж
80	Гемины 0.25%-ийн 0.02Н-ийн натрийн шүлтэнд уусгасан уусмал
81	Давсны хүчлийн усан уусмал - 0.1%
82	Давсны хүчлийн усан уусмал - 0.5%
83	Давсны хүчлийн усан уусмал - 1%
84	Давсны хүчлийн усан уусмал - 3%
85	Давсны хүчлийн усан уусмал - 10%
86	Давсны хүчлийн усан уусмал - 0.1N
87	Давсны хүчлийн усан уусмал - 1N
88	Давсны хүчлийн усан уусмал - 5N
89	Давсны хүчлийн усан уусмал - 12N
90	Давсны хүчлийн усан уусмал - 19%-ийн уусмал
91	Забуферийн уусмал
92	Зэсийн сульфатын усан уусмал - 1%
93	Зэсийн сульфатын усан уусмал - 5%
94	Изолейцин -DL 0.363%-ийн усан уусмал
95	Йодын спиртэн уусмал - 3%
96	Йодын спиртэн уусмал - 4%
97	Йодын спиртэн уусмал - 5%
98	Йодын спиртэн уусмал - 10%
99	Калий иодын спирт - уусмал - 0.5%
100	Калий йодын усан уусмал - 0.25%
101	Калий йодын усан уусмал - 0.5%
102	Калий йодын усан уусмал - 2%
103	Калий йодын усан уусмал - 10%
104	Калий хлорын усан уусмал -0.1M
105	Калий хлорын усан уусмал - 0.5M
106	Калий хлорын усан уусмал - 0.2%
107	Калийн гидрофосфат, лактозын уусмалын холимог
108	Калийн гидрофосфатын усан уусмал - 0.0045%
109	Калийн дигидрофосфатын 2.024% -ийн усан уусмал
110	Калийн гидрофосфатын усан уусмал - 5%
111	Калийн гидрофосфатын усан уусмал - 9%
112	Калийн гидрофосфатын усан уусмал - 27%
113	Калийн гидрофосфатын усан уусмал - 0.01M
114	Калийн гидрофосфатын усан уусмал - 0.1M
115	Калийн перманганатын усан уусмал - 0.1N
116	Калийн перманганатын усан уусмал - 0.1N
117	Калийн перманганатын усан уусмал - 1%
118	Калийн шүлтийн усан уусмал - 1%
119	Калийн шүлтийн усан уусмал - 3%
120	Калийн шүлтийн усан уусмал - 5%
121	Калийн шүлтийн усан уусмал - 10%

122	Калийн шүлтийн усан уусмал - 40%
123	Калины урвалж
124	Кальц хлоридын усан уусмал - 0.5%
125	Кальц хлоридын усан уусмал - 1%
126	Кальц хлоридын усан уусмал - 5%
127	Кальц хлоридын усан уусмал - 2М
128	Карболын хүчлийн усан уусмал - 1%
129	Карбольт фуksiны будаг
130	Карнаугийн холимог
131	Кармины будаг
132	Ковачийн урвалж
133	Козерийн уусмал
134	Комплекс индикатор
135	Конго улааны спиртэн уусмал - 10%
136	Крахмалын усан уусмал - 1%
137	Крахмалын усан уусмал - 10%
138	Крахмалын спирт - усан уусмал - 10%
139	Крезол улааны спирт - усан уусмал 10%
140	Кристалвиолетын спирт - усан уусмал - 005%
141	Кристаллвиолет, карболын уусмал
142	Ксилол
143	Лакмусын спирт - усан уусмал - 1%
144	Лакмусын ханд
145	Лактозын усан уусмал - 10%
146	Лактозын усан уусмал - 20%
147	Леффлерийн будаг
148	Лейцины 0.1%-ийн усан уусмал
149	Лейцины 0.15%-ийн усан уусмал
150	Люголь
151	Магни хлоридын усан уусмал - 0.5М
152	Магнийн сульфатын усан уусмал - 0.5М
153	Магнийн сульфитын усан уусмал - 4%
154	Мак-фарландын стандарт уусмал (0.5 нэгж)
155	Мак-фарландын стандарт уусмал (1 нэгж)
156	Мак-фарландын стандарт уусмал (2 нэгж)
157	Мак-фарландын стандарт уусмал (3 нэгж)
158	Мак-фарландын стандарт уусмал (4 нэгж)
159	Мак-фарландын стандарт уусмал (5 нэгж)
160	Малахит ногооны усан уусмал - 0.5%
161	Малахит ногооны усан уусмал - 5%
162	Малахит ногооны будаг
163	Манганий сульфатын усан уусмал - 0.01%
164	Метионины 1.2%-ийн усан уусмал
165	Метионины 0.15%-ийн усан уусмал
166	Метионины 0.4%-ийн усан уусмал
167	Мертолит натрийн усан уусмал (1:1000)
168	Мертолит натрийн усан уусмал (1:4000)
169	Мертолит натрийн усан уусмал (1:8000)

170	Метабисульфит натрийн усан уусмал - 0.1N
171	Метанол бэхжүүлэгч
172	Метилен улааны спирт - усан уусмал - 0.5%
173	Метилен хөхийн усан уусмал - 0.2%
174	Метилен хөхийн усан уусмал - 0.5%
175	Метилен хөхийн спиртэн усан уусмал - 1%
176	Метилен хөхийн усан уусмал (1:5000)
177	Метилен хөхийн усан уусмал
178	Метилен хөхийн спиртэн ханасан уусмал
179	Микулины консервант
180	Мочевины усан уусмал - 10%
181	Мочевины усан уусмал - 40%
182	Мөнгөний нитратын усан уусмал - 0.01N
183	Мөнгөний нитратын усан уусмал - 0.025N
184	Мөнгөний нитратын усан уусмал - 0.1N
185	Натри хлорын усан уусмал - 0.1N
186	Натри хлорын усан уусмал - 0.5M
187	Натри хлорын усан уусмал - 0.65%
188	Натри хлорын усан уусмал - 0.8%
189	Натри хлорын усан уусмал - 0.85%
190	Натри хлорын усан уусмал - 0.9%
191	Натри хлорын усан уусмал - 1%
192	Натри хлорын усан уусмал - 10%
193	Натри хлорын усан уусмал - 2%
194	Натри хлорын усан уусмал - 3%
195	Натри хлорын усан уусмал - 4%
196	Натри хлорын усан уусмал - 5%
197	Натри хлорын усан уусмал - 6%
198	Натри хлорын усан уусмал - 7%
199	Натри хлорын усан уусмал - 8%
200	Натри хлорын усан уусмал - 9%
201	Натри хлорын усан уусмал -50%
202	Натрийн гидрофосфатын усан уусмал - 5.37%
203	Натрийн гидрофосфатын усан уусмал - 11%
204	Натрийн дигидрофосфатын усан уусмал - 0.01M
205	Натрийн дигидрофосфатын усан уусмал - 0.1M
206	Натрийн дигидрофосфатын усан уусмал - 0.537%
207	Натрийн карбонатын усан уусмал - 7%
208	Натрийн карбонатын усан уусмал - 10%
209	Натрийн сульфатын усан уусмал - 0.5%
210	Натрийн сульфатын усан уусмал - 10%
211	Натрийн сульфатын усан уусмал - 20%
212	Натрийн шүлтийн усан уусмал - 0.01M
213	Натрийн шүлтийн усан уусмал - 0.01N
214	0.01N-ийн NaOH-д уусгасан геминий уусмал - 0.25%
215	Натрийн шүлтийн усан уусмал - 0.02N
216	Натрийн шүлтийн усан уусмал - 0.05N
217	Натрийн шүлтийн усан уусмал - 0.1N
218	Натрийн шүлтийн усан уусмал - 1N

219	Натрийн шүлтийн усан уусмал - 2М
220	Натрийн шүлтийн усан уусмал - 1%
221	Натрийн шүлтийн усан уусмал - 10%
222	Натрийн шүлтийн усан уусмал - 20%
223	Натрийн шүлтийн усан уусмал - 40%
224	α -Нафтолын спиртэн уусмал - 0.6%
225	α -Нафтолын спиртэн уусмал - 1%
226	α -Нафтолын спиртэн уусмал - 5%
227	α -Нафтолын спиртэн уусмал - 6%
228	Нашатырын спирт
229	Нейссерийн урвалж
230	Нейтрал улааны усан уусмал - 0.05%
231	Нейтрал улааны усан уусмал - 0.5%
232	Нейтрал улааны усан уусмал - 1%
233	Нейтрал улааны усан уусмал - 1.5%
234	Никиферовын холимог
235	Оксидазын нэг бүрдэлт урвалж
236	Оксидазын хоёр бүрдэлт урвалж
237	Перксийн усан уусмал - 1%
238	Перксийн усан уусмал - 2%
239	Перксийн усан уусмал - 3%
240	Перксийн усан уусмал - 5%
241	Перксийн усан уусмал - 10%
242	Перксийн усан уусмал - 20%
243	Перманганат калийн усан уусмал - 1%
244	Полихром метилен хөхийн будаг
245	Поли этилен гликолын усан уусмал - 1%
246	Поли этилен гликолын усан уусмал - 5%
247	Фенилalaniны-DL 0.4%-ийн усан уусмал
248	Фенилalaniны 0.25%-ийн усан уусмал
249	Формалины 2%-ийн усан уусмал
250	Фосфатын буферийн усан уусмал (pH=7.0, 0.1M)
251	Фосфатын буферийн усан уусмал (pH=7.2, 0.1 M)
252	Фосфатын буферийн усан уусмал (pH=8.0, 0.1 M)
253	Фосфатын буферийн уусмал (pH=8.0, 14 M)
254	Райтын будаг
255	Ребигерийн будаг
256	Розбенгал будаг
257	Розбенгал шинглэгч
258	Ругийн I уусмал
259	Ругийн II уусмал
260	Ругийн III уусмал
261	Сафранины усан уусмал - 0.5%
262	Сафранины усан уусмал - 1%
263	Сафранины усан уусмал - 3%
264	Сахарозын усан уусмал - 0.1M
265	Сахарозын усан уусмал - 0.5M
266	Сахарозын усан уусмал - 10%-ийн усан уусмал

267	Селлерийн будаг
268	Содын уусмал -1%
269	Сүүний хүчлийн усан уусмал - 4%
270	Сүүний хүчлийн уусмал - 10%
271	Теллуриг калийн ажлын уусмал (1:1000)
272	Теллуриг калийн ажлын уусмал (1:100000)
273	Теллуриг калийн усан уусмал - 2%
274	Тиосульфит натрийн усан уусмал - 0.1N
275	Тиосульфит натрийн усан уусмал - 2.5%
276	Тиосульфит натрийн усан уусмал - 5%
277	Тодотгуур уусмал
278	Толуолоор ханасан давсны уусмал - 2.5%
279	Төмөрийн сульфатын усан уусмал - 8%
280	Төмөрийн хлоридын усан уусмал - 7%
281	Фенол улааны спиртэн усан уусмал - 0.1%
282	Фенол улааны спиртэн усан уусмал - 0.2%
283	Фенол улааны спиртэн усан уусмал - 0.25%
284	Фенол улааны спиртэн усан уусмал - 0.4%
285	Фенол улааны спиртэн усан уусмал - 1%
286	Фенол улааны 6.7%-ийн индикатор
287	Фенолфталеины спиртэн уусмал - 0.1%
288	Фенолфталеины спиртэн уусмал - 0.5%
289	Фенолфталеины спиртэн уусмал - 1%
290	Фенолын усан уусмал - 5%
291	Физиологийн уусмал
292	Фенолтой 0.5%-ийн физиологийн уусмал
293	Формалины усан уусмал - 1%
294	Формалины усан уусмал - 20%
295	Формалины усан уусмал - 3 %
296	Формалины усан уусмал -5%
297	Формалины хольц - 40%
298	Формалинжуулсан спиртэн уусмал - 10%
299	Фосфат, бамбайн буферын уусмал
300	Фосфатын буферээр бэлтгэгдсэн формалины уусмал -3%
301	Фосфатын буферийн уусмал 14M-ийн
302	Фуксины спиртэн усан уусмал - 0.05%
303	Фуксины спиртэн уусмал - 0.5%
304	Фуксины спиртэн уусмал - 2%
305	Фуксины спиртэн уусмал - 5%
306	Фуксины спиртэн уусмал - 8%
307	Фуксины спиртэн ханасан уусмал
308	Фуксины усан уусмал
309	Хлорт аммоны усан уусмал - 10%
310	Хлорт барийн усан уусмал - 1M
311	Хлорт барийн усан уусмал - 1%
312	Хризоидины усан уусмал
313	Хурган чихний хүчлийн усан уусмал - 0.25M
314	Хурган чихний хүчлийн усан уусмал - 12%

315	Хүхрийн хүчлийн усан уусмал - 1%
316	Хүхрийн хүчлийн усан уусмал - 5%
317	Хүхрийн хүчлийн усан уусмал - 10%
318	Хүхрийн хүчлийн усан уусмал - 24%
319	Хүхрийн хүчлийн усан уусмал - 25%
320	Хүхрийн хүчлийн усан уусмал - 50%
321	Хүхрийн хүчлийн усан уусмал - 0.1N
322	Хүхрийн хүчлийн усан уусмал - 2M
323	Хүхэр хүчлийн аммоний төмөрийн усан уусмал - 10%
324	Хүхэр хүчлийн этил окси пара фенолен ди амины спирт-усан уусмал - 1%
325	Хэнскийн үндсэн уусмал
326	Цайрын сульфатын усан уусмал 0.01%
327	Цистейны уусмал-L - 0.1% 0.1н-ийн натрийн шүлтэнд уусгасан
328	Цистейны уусмал-L - 0.96% 0.1н-ийн натрийн шүлтэнд уусгасан
329	Цистейны -L уусмал - 1.2% 0.1н-ийн натрийн шүлтэнд уусгасан
330	Циль-Нильсений будаг
331	Цитрат натрийн усан уусмал - 10%
332	Цитратын буферийн уусмал 1M, pH=4.95
333	Цууны хүчлийн усан уусмал - 0.5%
334	Цууны хүчлийн усан уусмал - 2%
335	Цууны хүчлийн усан уусмал - 4%
336	Цууны хүчлийн уусмал - 12%
337	Цууны хүчлийн усан уусмал - 30%
338	Цууны хүчлийн усан уусмал - 50%
339	Цууны хүчлийн усан уусмал - 70%
340	Шилний чернил
341	Эрлихийн урвалж
4. Будаг шингээсэн цаас	
1	Фуксинтай цаас
2	Генцианвиолейттай цаас
3	Хүхэрт устөрөгч үүсэлтийг тодорхойлох цаас
4	Индол үүсэлтийг тодорхойлох цаас
5	Мертолит натри шингээсэн цаас
4. Фаг	
1	Боомын фаг
2	Тарваган тахлын фаг
3	Хуурмаг сүрээгийн фаг

Жагсаалт гаргасан: Технологич

Б.Хажидмаа, MSc

